

**SABOTAJLARA KARŞI KORUMA
YÖNETMELİĞİ**

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 16.10.1988, No : 88/13543
Dayandığı Kanunun Tarihi	: 22.7.1981, No : 2495
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi	: 28.12.1988, No : 20033
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 5, Cildi : 28, S. 1625

BİRİNCİ BÖLÜM
*Genel Hükümler**Amaç*

Madde 1 – Milli ekonomiye, Devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan, kısmen veya tamamen yıkılmaları, hasara uğratılmaları veya geçici bir süre için dahi olsa çalışmadan alıkonmaları, ülke güvenliği ve ekonomisi ile toplum hayatı bakımından olumsuz etkiler yaratacak harp silah ve vasıtalarını, sınai, ticari ve zirai kurum ve kuruluşları, bunlara ait fabrika, atölye ve işyerleri, baraj, enerji santrali, enerji nakil hatları, rafineri, petrol ve gaz boru hatları, terminal, pompa istasyonu, kömür, petrol ve maden işletmeleri, nakil-depolama-yükleme tesisleri sağlık hizmetlerine katkısı bulunan tesisler ile tarihi ve milli eserler, radyo, televizyon, telsiz verici istasyonları, her nevi ulaştırma ve haberleşme yapı ve tesisleri ile eğitim ve öğretim yapıları, ören yerleri, sitler, müzeler, kütüphaneler ve turistik tesislerle benzeri kuruluşları ve bu kuruluşlara ait personel, tesis, araç, gereç, malzeme ve dökümanı ve inşaatı devam eden önemli tesisleri vb. barışta, olağanüstü hal, sıkıyönetim, seferberlik, savaş ve savaş sonrası hallerde içeriden ve dışarıdan yapılabilecek her türlü sabotaja karşı koruma konusunda alınması gereken tedbirler ile bu tedbirlerin uygulama şekillerini göstermektedir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Yönetmelik Bakanlıklar ve birince maddede belirlenen özellikleri taşıyan kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı, MİT Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Tanımlar

Madde 3 – Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Bakanlık : Başbakanlık ve diğer Bakanlıkları,
- Kamu Kuruluşu : Kamu yararına faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları,
- Özel Kuruluş : Özel Sektör ve Özel Hukuk Tüzel Kişileri tarafından kurularak işletilen kuruluşları,
- Tüzel Kişilik : Türk Medeni Kanununun 45, 46, 53, 54 ve 55. maddelerine göre şahsiyet kazanan kuruluşları,

e) Sabotaj : Harp Sanayiinin, sınıai, ticari, zirai üretim araçlarının ve ürünlerinin, enerji üretim ve ulaşımına ait tesislerin, her türlü ulaşım ve muhabere sistem ve araçlarının, milli ekonomiye, milli kültüre ve sağlık hizmetlerine katkısı bulunan sair tesislerin, harp silah ve vasıtalarının, personelin ve idari yapının tamamen veya geçici bir süre için faaliyet dışı kalmasını sağlamak amacıyla tahribine yönelik saldırgan bir yıkıcı faaliyet şekli,

f) Sabotör : Barışta, olağanüstü hallerde ve savaşta teşkilatlı ve teşkilatsız iç ve dış tehdit unsurlarınca muhtelif yollardan temin edilen ve tahripkar faaliyetlere yöneltilen yerli ve yabancı elemanlar,

g) Sabotaja Karşı Koyma : Kuruluş ve tesisleri sabotajlara karşı korumak için gerekli tedbirleri almak, sabotaj faaliyetlerinde bulunan veya bulunabilecek olan kişileri ve grupları ortaya çıkarmak, etkisiz hale getirmek suretiyle sabotaj faaliyetlerini ortadan kaldırma amacı güden önlemleri, ifade eder.

Dayanak

Madde 4 – Bu Yönetmelik Bakanlar Kurulunun 30/4/1953 tarih ve 4/685 karar sayılı "Sabotajlara Karşı Korunma ve Sabotajları Önleme Hakkında Talimat" ın yenilenmesi amacıyla ve 2495 Sayılı Kanundaki "Sabotaj" konusuna açıklık kazandırmak üzere hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Tesislerin Tesbiti ve Komisyonların Kurulması

Madde 5 – Bakanlık ana hizmet binalarında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır ve bu hükümlere göre koruma planı hazırlanır.

Bu Yönetmelik kapsamına girecek diğer kuruluşların tesbiti ise aşağıda sayılan komisyonlarca yapılır.

Bu komisyonlar ;

a) Bakanlıkların ayrı bina işgal eden merkez teşkilatı birimleriyle bağlı ve ilgili kuruluşlarının tesbiti için, Bakanlık Müsteşarının veya görevlendireceği Müsteşar Yardımcısının başkanlığında; personel, idari ve teknik işlerden sorumlu daire amirleri ile Hukuk Müşavirinden ve Savunma Sekreterinden oluşur.

Komisyonun çalışmalarında sekreteryaya hizmeti, Savunma Sekreterliği tarafından yürütülür.

b) Daha alt düzeydeki diğer kuruluşların tesbiti amacıyla, illerde Vali veya görevlendireceği Vali Muavininin başkanlığında; İl Garnizon Komutanlığı temsilcisi, İl Cumhuriyet Savcısı, İl Jandarma Alay Komutanı, İl Emniyet Müdürü, İl Sivil Savunma Müdürü ve varsa MİT temsilcisinden teşekkül eder.

Komisyonun çalışmalarında sekreteryaya hizmeti, İl Sivil Savunma Müdürlüğü tarafından yürütülür.

c) Bu komisyonlara gerektiğinde konuyla ilgili diğer birim yöneticileri de çağırılabilir.

Sabotajlara Karşı Koruma Planı

Madde 6 – Sabotajlara karşı koyma ve önleme tedbirlerini almakla yükümlü Bakanlık ve kuruluşlar, bu Yönetmeliğe ve kendi özelliklerine göre sabotajlara karşı "Koruma Planı" yaparlar. Hazırlanacak planda yer alacak bilgiler ile plan örneği ektedir.

2495 Sayılı Kanuna tabi olan veya uygulamalarını bu Yönetmeliğe göre yürütecek kurum ve kuruluşlar tek bir koruma planı yaparlar.

Ayrı Bakanlık ve kuruluşlara ait komşu tesislerle ilgili koruma planları, bu tesislerin Koruma ve Güvenlik Amirleri tarafından birbirleriyle koordine edilmek suretiyle ayrı ayrı hazırlanır.

Ayrı Bakanlık ve kuruluşlara ait birimlerin ortaklaşa kullandığı binalarda koruma planının yapılması ve uygulanması hizmetleri, Mahalli Mülki Amirin, bu binadaki Kuruluş amirleri arasından görevlendireceği birim başkanının sorumluluğu altında ve bir protokola bağlanacak esaslar dahilinde mevcut birimler tarafından müştereken yürütülür.

Aynı Bakanlık veya kuruluşu ait olan, bir site halinde ve yakın konumda gruplaşmış binalar için koruma planı müşterek olarak yapılabilir.

Planların hazırlanmasında ve uygulanmasında doğabilecek uyuşmazlıklar, Mahalli Mülki Amirliklerce çözümlenir.

Koruma planları ve bunlara ait yazılar "GİZLİ" gizlilik derecesi taşırlar.

Koruma Planının Onaylanması ve Dağıtımı

Madde 7 – Bu Yönetmelik esaslarına göre;

a) Bakanlıkların ve ayrı bina işgal eden Bakanlık merkez teşkilatı birimlerinin hazırlayacakları "Koruma Planları" Bakanlık Müsteşarı tarafından onaylanır. Onaylanmış planın bir örneği İçişleri Bakanlığına, bir örneği Ankara Valiliğine (veya bölgedeki Valiliğe) gönderilir. Bir örneği de ilgili Bakanlıkta uygulanmak üzere muhafaza edilir.

b) Bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarınca hazırlanacak olan planlar o kuruluşun en üst yetkilisi tarafından onaylanır. Planların bir örneği bağlı bulunduğu Bakanlığa, iki örneği de İl Jandarma Alay Komutanlığına ve İl Emniyet Müdürlüğüne verilmek üzere, ilgili Valiliğe gönderilir. Bir örneği ise uygulanmak üzere kuruluşun kendisinde muhafaza edilir.

c) İl ve İlçelerde diğer kamu ve özel kuruluşlarca hazırlanan planlar, 5. madde b fıkrasının belirtilen il komisyonunca incelenerek uygun görülmesi halinde Valiliğin onayı ile yürürlüğe konur. Bu planların birer örneği İl Jandarma Alay Komutanlığına, İl Emniyet Müdürlüğüne (İlçelerde ayrıca İlçe Jandarma Bölük Komutanlığına, İl Emniyet Müdürlüğüne (İlçelerde ayrıca İlçe Jandarma Bölük Komutanlığına ve Emniyet Amirliği veya Komiserliğine) ve ilgili Bakanlığa gönderilir. Bir örneği ise kuruluşun kendisinde muhafaza edilir.

Valilik ve Kaymakamlık binaları için yapılan koruma planlarının bir örneği, ayrıca İl Sivil Savunma Müdürlüğü ve İlçe Sivil Savunma Müdürlük veya Memurluklarında muhafaza edilir.

Planların hazırlanması, çoğaltılması ve onaylanması ile ilgili sekreteryaya görevleri kuruluş veya tesisin bölgesinde bulunduğu İl Jandarma Alay Komutanlığı veya İl Emniyet Müdürlüğüne yapılır.

Koruma Planının Yenilenmesi

Madde 8 – Bu Yönetmeliğe göre hazırlanacak koruma planları yılda en az bir defa gözden geçirilerek güncellenir. Kuruluşta değişiklikler olması veya yeni ilave tedbirlere gerek görülmesi hallerinde bu süre beklenmeksizin plan güncellenir veya yeniden hazırlanır.

Yapılacak ilaveler veya hazırlanacak yeni planlar 7. maddede yazılı makamlara gönderilir.

Yeni plan yapılması halinde eski plan, planın ait bulunduğu birimce, o birim amirinin ve diğer iki sorumlunun imzalarını taşıyan bir tutanakla imha edilir.

Sabotaj Şekilleri

Madde 9 – Sabotajlar genel olarak yapılaş tarzına ve kullanılan malzemelere göre ikiye ayrılır;

a) Aktif Sabotajlar;

(1) Yangınla sabotaj,

(2) Patlayıcı maddelerle sabotaj,

(3) Mekanik sabotaj,

(4) Bakteriyolojik ve Kimyasal sabotaj.

b) Pasif Sabotajlar;

(1) Fikri sabotaj,

(2) Psikolojik sabotaj.

Sabotaj Yapabilecek Kişiler

Madde 10 – Sabotaj yapabilecek kişiler (Sabotörler) aşağıdaki şekilde sınıflandırılır;

a) Özel yetiştirilmiş kişiler, (Ajanlar)

b) Bir ideolojiye bağlı kişiler,

c) Başka milletler hesabına çalışan kişiler,

d) Doğrudan doğruya bu amaçla yetiştirilmiş askeri personel,

e) Dışarıdan sızacak elemanların içerden bulacakları suç ortakları.

Sabotajlara Karşı Korunma Tedbirleri

Madde 11 – Sabotajlara karşı korunma aktif ve pasif tedbirlerle sağlanır.

Bu amaçla;

a) Bakanlık ve kuruluşun etrafına tel örgü, parmaklık veya duvar çekilmesi,

b) İç ve dış çevrenin aydınlatılması,

c) Bekçi, nöbetçi veya devriye bulundurulması,

d) Özel yetiştirilmiş köpekler kullanılması,

e) Elektronik veya uygun görülecek diğer alarm sistemlerinin kullanılması,

f) Nöbetçi kulübe veya kulelerinin yapılması,

g) Telli-Telsiz muhabere sistemi kurulması,

h) Gereken yerlere ikaz levhalarının konulması,

i) Giriş-çıkış kapılarının sınırlandırılması ve bu kapıların kontrol altında bulundurulması,

j) Malzeme yükleme ve boşaltmalarında ve özellikle sabotaja elverişli olmaları nedeniyle parlayıcı, patlayıcı, yanıcı ve yakıcı madde nakliyatında özel tedbirler alınması,

k) Yangınlara karşı ikaz, ihbar ve söndürme sisteminin kurulması,

l) Zeminde ve düşük seviyede olan veya dışarıdan tesisin içine bir sabotaj maddesi atma imkanı veren pencerelerin; panjur, demir parmaklık veya kalın kafes tellerle kapatılması ve içeriden çengellenmesi,

m) Tesisin ana faaliyetlerinin ve tesiste çalışan personelin daima kontrol altında tutulması,

n) Yapılacak eğitim, konferans, film gösterisi ve tatbikatlarla personelin, sabotajlara karşı korunma konularında bilinçlendirilmesi,

sağlanır ve Bakanlık ve kuruluşun özelliğine göre gerekli görülecek diğer tedbirler alınır.

Bu tedbirlerin uygulanmasında korunacak mahaldeki ünitelerin önem derecelerine göre öncelikleri dikkate alınır.

Olağanüstü Hal, Sıkıyönetim, Seferberlik ve Savaş Hallerinde Sabotajlara Karşı Alınacak Tedbirler

Madde 12 – Olağanüstü Hal, Sıkıyönetim, Seferberlik ve Savaş Hallerinin ilanında emniyet tedbirleri artırılır ve ilan edilen hale göre verilen emir ve direktiflere uygun olarak hareket edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teşkilat-Görev ve Sorumluluk

Teşkilat

Madde 13 – Bakanlık ve kuruluşlarda koruma hizmetleri mevcut personelden yeterli miktarda seçilecek fiziki koruma grubu ve teknik koruma grubu ile sağlanır.

Bu gruplar buldukları Bakanlık ve kuruluşun önemine, üretimine ve kapladığı alanın genişliğine göre ayrı ayrı veya birleşik olarak faaliyet gösterebilirler.

Gruplarda görev alacak personel miktarının tesbitinde korunacak yer adedi, korunacak yerin önemi ve mevcut eleman sayısı göz önünde bulundurulur.

Fiziki koruma grubunun teşkilinde, bekçi ve muhafız gibi esas görevi koruma olan personelden ayrı olarak ve bu personeli takviye amacıyla diğer personelden de ikiz görevli olarak yararlanılır.

Özel güvenlik teşkilatı oluşturulan kuruluşlarda fiziki koruma ile ilgili hizmetler bu teşkilat tarafından yürütülür, ayrıca fiziki koruma grubu teşkil edilmez.

Fiziki koruma grubu personeli saldırılara gerektiğinde yakın mücadele usulleriyle karşı koyabilecek tarzda teşkilatlandırılır ve silah, cop, düdük, el feneri, ses çıkarmayan ayakkabı, ikaz araçları, özel yetiştirilmiş köpekler gibi uygun görülecek teçhizat ve vasıtalarla donatılır.

Teknik koruma gruplarında görev alacak olanlar, Bakanlık ve kuruluşun teknik özelliklerini bilen uygun kademedeki teknik personel arasından ve sabotajlar sonucu meydana gelecek arızaların acil onarımı amacıyla, ihtiyaç dikkate alınarak görevlendirilir. Bu görevler için bu personel; elektrik kaçaklarını, gaz ve her türlü akar ve uçar madde kaçakların ayırt etmeye yarayan cihazlar, yangın söndürücüler, tahrip vasıtalarını etkisiz kılmaya yarayan malzeme, mayın arama cihaz ve vasıtaları, her türlü kimyasal ve mekanik veya elektrikli sabotaj madde ve vasıtalarını meydana çıkaracak teknik malzeme gibi araç ve gereçlerle donatılır.

Yangın söndürme, kurtarma, koruma ve ilk yardım ekipleri, teknik koruma grubu bünyesi içerisinde teşkil edilir. Ayrıca yangın, ilk yardım, kurtarma ve teknik onarım konularında mevcut sivil savunma servislerinden de yararlanılır.

Fiziki koruma grubu personeli (24) saat çalışma yapacak şekilde tertipler alınarak görevlendirilir.

Teknik koruma grubu personeli de gerekli görüldüğü hallerde (24) saat hizmet esasına göre görevlendirilebilir.

Bekçi ve muhafızlar haricindeki koruma grupları personeli, koruma görevleri dışında asli görevlerine devam ederler.

Koruma grupları, korunacak mahallin fiziki ve teknik özelliklerine göre ve hizmetteki ağırlık merkezi dikkate alınarak, koruma için en uygun biçimde kurulur ve görevlendirilir.

Bakanlık ve kuruluşlarda ilgili birimler tarafından yürütülecek koruyucu güvenlik hizmetleri koruma gruplarının yapacağı koruma hizmetleri ile bütünlük sağlayacak şekilde ve kendi mevzuatına göre ayrıca uygulanmaya devam olunur.

Koruma ve Güvenlik Amiri

Madde 14 – Bakanlık ve kuruluşlarda koruma hizmetlerinin yürütülmesi için bir Koruma ve Güvenlik Amiri görevlendirilir.

Hizmetin özelliğine göre ve gerekiyorsa Koruma ve Güvenlik Amirine yeteri kadar yardımcı verilir.

Koruma ve Güvenlik Amirliği, hizmetin kapsamı dikkate alınarak uygun görülecek bir personele ek görev olarak ta verilebilir.

Koruma ve Güvenlik Amiri Bakanlık ve kuruluşların özelliklerini bilen, karar verme yetki ve yeteneğine sahip olmalıdır.

Koruma ve Güvenlik Amirinin Görevleri

Madde 15 – Koruma ve Güvenlik Amiri, sabotajlara ve saldırılara karşı koruma ve güvenliğin sağlanması için yapılan Koruma planının uygulanması ve bu amaçla koruma personelinin göreve hazır bulundurulması, sevk ve idare edilmesi, varsa nöbetçi ve devriyelerin çalışma usul ve esaslarının tesbit ve kontrolü, genel kolluk kuvvetleri ve seferberlik ve savaş hallerinde avcı teşkilleri ile ilişkilerinin düzenlenmesi ve eğitimlerinde sürekliliğin sağlanması ile görevlidir.

Sorumluluk

Madde 16 – Bir tesisin koruma sorumluluğu; bu tesis devlete ait ise en büyük amirine, özel şahıslara ait ise sahibine, tüzelkişilere ait ise idare amirine aittir.

Koruma ve Güvenlik Amirleri Bakanlık ve kuruluşların en büyük amirine veya onun yetkili kıldığı makam sahibine karşı sorumludur.

Sorumluluğunu yerine getirmeyen görevliler hakkında 657 ve 2495 Sayılı Kanunlarla T.C.K. nun ilgili hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM*Koordinasyon ve İşbirliği**Mahalli Mülki İdare Amirleriyle Koordinasyon ve İşbirliği*

Madde 17 – Koruma hizmetlerinden sorumlu yöneticiler veya bunların yetkili kıldığı görevliler bu hizmetlerle ilgili olarak mahalli mülki idare amirleriyle koordinasyon ve işbirliği içerisinde bulunurlar.

Kolluk Kuvvetleri ile Koordinasyon ve İşbirliği

Madde 18 – Fiziki güvenliğin sağlanması konusunda mevcut koruma grupları ile genel kolluk kuvvetleri arasında işbirliği ve yardımlaşma sağlanır.

Bir tehlike anında koruma gruplarının yeterli olmaması hallerinde genel kolluk kuvvetlerinden sağlanacak bu yardımlaşmanın usul ve esasları önceden belirlenir ve koruma planlarında gösterilir.

Koruması Bakanlıklararası protokollarla ve genel kolluk kuvvetlerinden özel birlik tahsisi suretiyle sağlanan tesis ve kuruluşlarda koruma planları, o tesis veya kuruluşun yetkilisi ile korumaya tahsis edilen Kolluk Kuvveti amiri arasında koordinasyon yapılarak hazırlanır.

Yakın Kuruluş ve Mahalli Teşkillere Yardımlaşma

Madde 19 – Bakanlıklarda ve kuruluşlarda fiziki güvenlik konularında ve yangınlara karşı alınan önlemlerin yeterli olmayacağına anlaşılması halinde yakın Bakanlık ve kuruluşlarla veya ilgili mahalli teşkillere karşılıklı olarak yardımlaşma sağlanır.

Savunma veya Sivil Savunma Elemanlarıyla Koordinasyon

Madde 20 – Koruma hizmetleri, üst düzey yöneticinin emirleri doğrultusunda savunma veya sivil savunma elemanlarıyla koordine edilerek yürütülür.

Savunma veya sivil savunma elemanı bulunmayan yerlerde hizmetler için üst düzey yönetici ile veya bu yöneticinin tayin edeceği görevli personel ile koordine sağlanır.

Koruma planları da bu personelle koordine edilmek suretiyle hazırlanır.

Koruma ve Güvenlik Amirleri koruma hizmetlerini, çalışma saatlerinde aynı personelle koordine içerisinde yürütürler.Çalışma saatleri dışında bu koordinasyon, nöbetçi memurları ile sağlanır. Nöbetçi memurluğunun kurulmamış olması halinde çalışma saatleri dışındaki koordine usulleri Bakanlık ve kuruluşlarca hazırlanacak yönerge ile düzenlenir.

Sivil Savunma Servisleri ve Avcı Teşkilleri ile Koordinasyon ve İşbirliği

Madde 21 – Yangın, ilk yardım, kurtarma ve teknik onarım konularında, teşkilatı bulunan yerlerde Sivil Savunma servisleri ile karşılıklı yardım ve işbirliği usulleri, hazırlanacak yönerge ve koruma planlarında gösterilir.

Seferberlik ve savaş hallerinde avcı teşkilleriyle korunması planlanan kuruluşlarda, bu teşkillere yapılacak koordinasyon ve işbirliği usulleri de barıştan itibaren o kuruluşun koruma planlarına dahil edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

*Eğitim, Denetim ve Donatım**Eğitim*

Madde 22 – Sabotajlara karşı koruma gruplarının eğitimleri aşağıdaki şekilde yaptırılır.

a) Fiziki koruma grubuna mensup bekçi ve muhafız gibi silahlı personelin eğitimi; Valiliğin bilgisi dahilinde mahalli genel kolluk kuvvetleri tarafından silah bilgisi, silah kullanma yetkisi, atış eğitimi, patlayıcı maddelerin tanıtılması ve güvenlik hizmetlerinin yapılması konularında, genel kolluk kuvvetlerince uygun görülecek mahallerde,

b) Fiziki koruma grubunun diğer personeli ile teknik koruma grubunun eğitimleri Koruma ve Güvenlik Amirleri tarafından kuruluşlarınca, yaptırılır.

Bu eğitimlerin programı; personel, zamanlama ve süre faktörü de dikkate alınarak, mahalli kolluk kuvvetleri amiri, savunma ve sivil savunma elemanları ile koordine edilmek suretiyle, Koruma ve Güvenlik amiri tarafından hazırlanır.

Bakanlık ve kuruluşlarda sabotaj ve saldırılara karşı korunma eğitiminin denemesi amacıyla Koruma ve Güvenlik Amirinin uygun göreceği zamanlarda, ayrıca tatbikatlar yaptırılır.

c) Kurum içi koruyucu güvenlik eğitimlerinde diğer personele ilgililer tarafından uygun görülecek zamanlarda koruma planı ve uygulaması hakkında bilgi verilir. Sabotaj ve güvenlikle ilgili filmler gösterilmek suretiyle personelin aydınlatılması, bilgilerinin tazelenmesi ve yetiştirilmesi sağlanır.

Denetim

Madde 23 – Bu Yönetmeliğe göre hazırlanan koruma planları ve eğitim programları ile uygulamaları, ilgili Bakanlıkların uzmanları veya illerde Vali veya görevlendireceği yardımcısının emri üzerine sorumluluk bölgelerine göre İl Jandarma Alay Komutanlığı veya İl Emniyet Müdürlüğü tarafından yılda en az bir defa denetlenir.

Bakanlıklar, kamu kuruluşu amirleri ve özel kuruluş sahipleri de yılda en az bir defa koruma planının kendi ünitelerindeki uygulamalarını denetlerler.

Bu denetlemeler, 2495 Sayılı Kanuna ait Yönetmeliğin 50. maddesinde gösterilen "Denetimde Gözönünde Tutulacak Hususlar" dikkate alınarak yapılır.

Diğer kanunlarla ilgili makamlara tanınan denetleme hakkı saklıdır.

Donatım

Madde 24 – Koruma gruplarında bulunan personel, bu Yönetmelikte yazılı görevlerini yapabilecek şekilde donatılır.

Bekçi ve muhafız olarak görevlendirilenler dışında fiziki koruma grubu görevleri için ayrı bir kıyafet verilmez. Teknik koruma grubu personeli için gereken hallerde kullanılmak üzere iş elbisesi temin olunur.

Koruma personelinin koruma görevleri için ihtiyaç duyacakları elbise, malzeme, araç, gereç, vb. nin gerektireceği masraflar, Bakanlık ve kuruluşlarca karşılanır.

ALTINCI BÖLÜM
Diğer Tedbirler

Personelle İlgili Olarak Alınacak Tedbirler

Madde 25 – Personelle ilgili olarak aşağıdaki tedbirler alınır;

a) Bu Yönetmeliğin "Amaç" maddesinde belirtilen kurum ve kuruluşlardan özel sektöre ait bulunanlara alınarak hassas ve gizlilik dereceli yerlerde çalıştırılacak personel için mahallin Mülki İdari Amiri kanaliyle arşiv araştırması yaptırılması istenir.

b) Bakanlık ve kuruluşlarda çalışan bütün personele daimi giriş kartları verilir. Bu kartlar çalışma sırasında personel üzerinde devamlı olarak takılı bulundurulur ve mesai bitiminde binadan ayrılırken çıkarılır.

c) Personelin ve görevli veya iş takibi için gelenlerle ziyaretçilerin kontrolü amacıyla Bakanlık ve kuruluşlarda mevcut personel arasından ihtiyaca göre oluşturulacak sayıda yeminli gözcülerden ikiz görevli olarak yararlanılır. Bu personelin isimleri saklı tutulur.

d) Bakanlık ve kuruluşlarda, elektrik, su, havagazı ve kalorifer onarımı, badana vb. gibi amaçlarla gelen yabancıların tamir takımlarını taşıdıkları çanta ve torbalarıyla araç-gereçleri giriş sırasında kontrol edilir. Onarım süresince gerekli kontroller için yanına bir refakatçi personel verilir.

Bu gibi personele işin bitimi tarihine kadar geçerli olmak üzere geçici giriş kartları verilir ve işin bitiminde geri alınır.

e) Bakanlık ve kuruluşlarda görev veya iş yönünden ilgisi bulunmayan kişilerin ziyaretçi olarak bina ve tesis içine girmelerine izin verme yetkisi devlete ait kurum ve kuruluşlarda en büyük amire veya onun görevli veya yetkili kılacağı kişiye, özel ya da tüzel kişilere ait kuruluşlarda ise kuruluşun sahibine veya idare amirine aittir. Bu ziyaretçilerden hangilerinin misafir kabul odasında ve hangilerinin bürolarda kabul edileceği, Bakanlık ve kuruluşlar tarafından yapılacak özel yönergelerde belirtilir.

f) Genel olarak tatil günlerinde ziyaretçi kabulü yapılmaz. Zorunlu hallerde yapılacağı ziyaretçi kabulüne dair esaslar, hazırlanacak özel yönergelerde gösterilir.

g) Resmi görev, iş takibi, toplantı veya ziyaret gibi nedenlerle gelen kişiler için alınacak önlemler, Bakanlık ve kuruluşun yapacağı özel düzenlemelerle belirlenir. Bu düzenlemeler, kamu kurum ve kuruluşlarında koruyucu güvenlik özel talimatlarında, özel sektör kuruluşlarında ise ayrıca yapılacak talimatlarda gösterilir.

h) Gerek ziyaretçi olarak ve gerekse görev veya iş takibi için gelen kişiler, bina içerisinde uygun görülecek bir yerde kurulacak müracaat bürosunda bir deftere kaydedilmek suretiyle ve ziyaret için gelenlere ziyaretçi kartı, görevle veya iş takibi için gelenlere ise geçici giriş kartı verilerek kurum ve kuruluş içerisine girmelerine izin verilir. Bu kartların şekilleri zaman zaman veya gerekli görüldükçe değiştirilir.

i) Ziyaret, görev ve iş takibi için gelenlerin kaydedildiği defterler, en az iki yıl süre ile muhafaza edilir.

j) Giriş ve çıkışların giriş kartı verilmek suretiyle kontrol altında bulundurulması mümkün olmayacak derecede fazla görevli ve ziyaretçi girişinin yapıldığı kurum ve kuruluşlarda, uygun görülecek başka tedbirler alınır.

k) Bakanlık ve kuruluşlara dışarıdan gelen bu tür yabancıların ilgisiz yerlere girmelerini önlemek üzere gerekli tedbirler alınır. Bu amaçla ayrıca hassas mahallere GİZLİDİR veya GİRİLMEZ gibi levhalar konulur.

l) Her ne suretle olursa olsun durumundan şüphe edilen kişiler, Koruma ve Güvenlik Amirleri tarafından yetkili ve sorumlu amire bildirilir ve durum hakkında mahalli genel kolluk kuvvetlerine bilgi verilir.

m) Mevcut yabancı uzman personel, birlikte çalışmak üzere yanlarına verilecek güvenilir yerli uzmanlar veya personel tarafından devamlı kontrol altında bulundurulur ve yabancı personelin diğer personelle temasları sınırlandırılır, mahallin özelliğine göre ayrıca uygun görülecek başka önlemler alınır.

n) Olumsuz yönde iç ve dış kaynaklı herhangi bir propaganda veya faaliyetle ilgili bilgi edinmiş olan personel, sıralı amirler vasıtasıyla durumu en büyük amire bildirmek zorundadır.

o) Hiç bir personel, bu Yönetmelik gereğince alınmış koruma tedbirleri hakkında ilgisiz ve yetkisiz kişilere bilgi açıklayamaz.

p) Çalışan bütün personelin adı, soyadı, el yazısı, imza örneği, fotoğrafı ve parmak izi alınarak personel birimlerinde muafaza edilir.

r) Herhangi bir amaçla gelecek yabancı araçlara karşı alınacak önlemler, kamu kurum ve kuruluşlarında koruyucu güvenlik özel talimatlarıyla belirlenir.

Özel sektör kuruluşlarında ise bu hususta uygulanacak esaslar bir talimatta gösterilir.

Bu amaçla;

(1) Yabancı araçlar zorunlu olmadıkça Bakanlık ve kuruluş alanına sokulmaz. Zorunlu hallerde ise araçlar kontrol edilerek emniyetli bir bölgede ayrılmış park yerlerine çektilir.

(2) Eşya yükleme ve indirme faaliyetleri kontrol altında bulundurulur ve bu faaliyetlerin yapıldığı bölgeye işi olmayan kimselerin yaklaşmasına izin verilmez.

(3) Bakanlık ve kuruluş içine girecek araçlar giriş kapısında kontrole tabi tutulur.

s) Bakanlık ve kuruluşlara ait Lojmanların güvenliğine ve bu lojmanlara dışarıdan misafir kabulüne ait usul ve esaslar, ilgili ve sorumlu görevliler tarafından tesbit olunur.

Yönerge

Madde 26 – Bakanlık ve kuruluşlarda bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması hususunda gerekli görülecek hizmetler için Koruma ve Güvenlik Amirleri tarafından, Bakanlık ve kuruluşun özellikleri dikkate alınarak özel yönergeler hazırlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Yönetmelik yayımlandıktan sonra altı ay içerisinde, Bakanlık ve kuruluşlar bu Yönetmelik hükümlerine göre Koruma Planlarını yeniden hazırlarlar.

GEÇİCİ MADDE 2 – Onaylanmış Koruma Planlarının ilgili mercie verilmesini müteakip eski planlar Yönetmelik esaslarına göre imha edilir.

Yürürlük

Madde 27 – Bu Yönetmelik Resmi Gazete'de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 28 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK - 1

SABOTAJLARLA İLGİLİ GENEL BİLGİLER (Mülga: 21/3/1992 - 92/2859 K.)

Ek - 1(1)

KORUMA PLANININ İHTİVA EDECEĞİ HUSUSLAR

Koruma ve Önleme Tedbirleri:

1 – Hazırlık Bakımından;

- a. Sabotaj yapmaya elverişli yerler ve bu yerlerde alınan tedbirler,
  - b. Girilmesi yasak yerlere, yasağı bildiren levhaların ilk bakışta görülebilir biçimde konulması, bu gibi yerlerin dış ve iç kapı, merdiven ve pencerelerinde alınan emniyet tedbirleri ve bu tedbirlerin nasıl kontrol edildiği,
  - c. Müessese ve tesiste özellikle hassas yerlerde çalışan personelin özel ve genel durumunun sürekli şekilde nasıl tetkik ve kontrol edildiği,
  - d. Durumları kuşku verici kimseler varsa, bunlar hakkında müessese ve tesis tarafından alınan tedbirler ve bu konuda güvenlik örgütleriyle yapılan temaslar.
  - e. Personelin kontrolü için alınmış daha başka ve özel tedbirler varsa, neler olduğu, (Yeminli gözcü teşkilatının kurulup kurulmadığı)
  - f. Yabancı uzmanların ad ve soyadları, uyrukları ve ne şekilde kontrol edildikleri,
  - g. Sağlanması güç ve geç olacak yedek malzeme depoları ile diğer depoların, ihtiyaç yerleri yakınında kurulup kurulmadıkları ve bu depoların nasıl korundukları,
  - h. Bir hedef sahasında toplu halde bulunan araç, gereç, akaryakıt, yiyecek ve giyecek depoları ile önemli tesislerin planlı olarak güvenli bölgelere dağıtılması için alınan tedbir ve tertipler,
  - i. Özel tedbir ve sınırlamalar alınması gereken müesseselerde ve zamanlarda müessese personeline işyerleri için fotoğraflı giriş kartları verilip verilmediği ve işçilerin kendi işyerlerinde başka yerlere girmemelerinin nasıl kontrol edildiği, (değişik işyerlerinin herbirinde personele değişik renkte giriş kartı verilmesi gibi)
  - j. Komşu binalardan veya bu binaların damlarından ya da herhangi bir yerin den müessese ve tesise girmek mümkün ise, bu gibi yerlerin nasıl korunduğu,
  - k. Müessese ve tesisin özelliklerine göre alınmış diğer tedbir ve tertiplerin neler olduğu,
- 2 – Teknik Bakımdan;
- a. Sabotajlara elverişli hassas yerlerde teknik bakımdan alınan zorunlu tedbirler,
  - b. Teknik koruma grubu teşkilatının kaç kişiden oluştuğu ve bu teşkilatın yapacağı işlere dair bilgiler,
  - c. Müessese ve tesiste meydana gelecek herhangi bir teknik arızanın en kısa zamanda giderilebilmesi için alınan tedbirler,
  - d. Patlayıcı maddelere karşı alınan tedbirler,

(1) Bu bölümün numarası 21/3/1992 - 92/2859 sayılı Kararname ile "Ek - 1" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

- e. Parlayıcı ve yanıcı maddelere karşı alınan tedbirler,
  - f. Yangınlara karşı alınan tedbirler,
  - g. Elektro-manyetik, nükleer, biyolojik, kimyasal ve buna benzer etkilere karşı alınan tedbirler,
  - h. Müessese ve tesisin özelliklerine göre alınması gereken diğer tedbir ve tertipler.
- 3 – Koruma Bakımından;
- a. Koruma personelinin kaç kişi olduğu ve nerelerde görevlendirildikleri, (Yerleri bir krokide gösterilir)
  - b. Koruma personeli ile ilgili güvenlik araştırmalarının yapıp yapılmadığı,
  - c. Nöbet ve devriye hizmetlerinin (24) saat süreklilik esasına göre ne şekilde tertiplendiği, (Yerleri krokide gösterilir)
  - d. Nöbetçilerin ve devriyelerin nasıl kontrol edildikleri, (Nöbet yerlerine ait özel talimat hazırlanır)
  - e. Koruma personelinin bir saldırıyı karşılamak üzere ne şekilde donatıldığı, nerede ve nasıl eğitim gördüğü,
  - f. Müessese ve tesisin genel giriş kapılarının sayısı ve bu kapılarda alınan koruma tedbirleri, (Kapıların yerleri krokide gösterilir)
  - g) İşçilerin, idari ve teknik diğer personelin giriş çıkışlarına ayrılan kapılarda alınacak tedbirler, aramaların hangi yerlerde ve nasıl yapılacağı, (Krokide işaretlenir)
  - h. Müessese ve tesisin etrafında tel örgü, parmaklık veya duvar gibi engellerden hangilerinin bulunduğu, bunların genişlik ve yükseklikleri, (Krokide gösterilir)
  - i. Müessese ve tesisin etrafında ve özellikle önemli olan yerlerde iç ve dış aydınlatmanın yeterli derecede yapıp yapılmadığı,(Krokide yerleri işaretlenir)
  - j. Tesisin önemi, kapladığı alanın genişliği ve bulunduğu yerin topoğrafik yapısı dikkate alınarak çevresinde nöbetçi kule veya kulübelerin yapıp yapılmadığı, gerekli muhabere irtibatlarının bulunup bulunmadığı, (Yerleri krokide gösterilir)
  - k. Bir tehlike anında kullanılmak üzere ikaz ve alarm sisteminin kurulup kurulmadığı, (Krokide gösterilir.)
  - l. Müessese ve tesisin özelliklerine göre alınması yararlı görülen diğer tedbir ve tertipler,
- 4 – Ziyaretçilerle, taşıt araçlarının kontrolü;
- a. Ziyaretçilerin hangi günlerde, hangi kapıdan girebilecekleri, nerede ziyarette bulunabilecekleri, hüviyetlerinin ve ziyaret sebeplerinin kaydedileceği bir defterin bulunup bulunmadığı, bu defterin bitiminden itibaren iki yıl süre ile saklanıp saklanmadığı ve ziyaretçilerin ne şekilde kontrol altında tutulduğu,
  - b. Özel misafirhane ve lojmanları olan müessese ve tesislere gelecek ziyaretçiler veya misafirlerin hüviyetlerinin nasıl tespit ve muhafaza edildiği,
  - c. Müessese veya tesise girecek veya çıkacak her türlü araç, gereç ve eşyanın özellikle parlayıcı, patlayıcı, yakıcı ve yanıcı maddelerin yükleme ve boşaltılmasında alınan emniyet tedbirlerinin neler olduğu,
  - d. Sabotaj olayından sonra fiziki ve teknik koruma gruplarının yapacağı işler.
- 5 – Sabotajların İhbarı ve Yapılacak İşlem:
- a. Yapılacağı haber alınan veya aniden meydana gelen sabotajların, müessese ve tesis dahilindeki ilgililere ve üst kademedeki yetkili personele ne şekilde duyurulacağı,

- b. Zora başvuru olarak girişilen sabotajlarda alarm şekil ve araçları ile alınacak karşı koyma tedbirleri,
 c. Sabotajların en kısa zamanda nasıl ve kimler tarafından kolluk kuvvetlerine bildirileceği,
 d. Sabotaj olayından sonra fiziki ve teknik koruma gruplarının yapacağı işler,
 6 – Mahalli Genel Kolluk Kuvvetleri İle İşbirliği;
 a. Bu planın müessese veya tesis içinde genel kolluğu ilgilendiren hususlarıyla bunların dışında takip ve gözetlemeyi gerektiren haller için mahalli genel kolluk kuvvetleri ile ne şekilde temas ve işbirliği yapılacağı,
 b. Personelin fotoğraf, parmak izi, el yazıları ve imza örneklerinin personel birimlerinde muhafaza edilip edilmediği,
 7 – Diğer Tedbirler:
 a. Bütün koruma ve korunma tedbirlerinin, denemeler yapılmak suretiyle daima işler halde tutulup tutulmadığı,
 b. Görevlilerin, plan kapsamındaki konularla ilgili eğitimler için yapılan işler, alınan tedbirler ile uzman kuruluşlardan istenebilecek eğitim, destek ve yardımların neler olduğu,

EK - 2 (1)

GİZLİ
 (ÖRNEK)
KORUMA PLANI

- Müessesenin adı ve yeri :
 Müessesenin bağlı olduğu kurum ve kuruluş :
 Planın yapılış tarihi :
 1 – KORUNACAK YER HAKKINDAKİ GENEL BİLGİLER :
 a. Müessesenin üretim cinsi ve kapasitesi :
 b. Yerleşme durumu : (ayrıca kroki de eklenecektir.)
 c. Personel miktarı : (memur, işçi, kadın erkek vs.)
 2 – KORUMA GRUPLARI VE GÖREVLERİ :
 a. Koruma ve Güvenlik Amirinin adı ve soyadı :
 b. Fiziki Koruma Grubu :

Adı ve Soyadı	Görevi
(1)	
(2)	
(3)	

 c. Teknik Koruma Grubu :

Adı ve Soyadı	Görevi
(1)	
(2)	
(3)	

(1) Bu bölümün numarası 21/3/1992 - 92/2859 sayılı Kararname ile "Ek - 2" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

3 – ALINAN KORUMA TEDBİRLERİ :

a. Hazırlık Bakımından :

- (1)
- (2)
- (3)

b. Teknik Bakımdan :

- (1)
- (2)
- (3)

c. Koruma Bakımından :

- (1)
- (2)
- (3)

d. Ziyaretçiler Bakımından :

- (1)
- (2)
- (3)

e. Araçlar Bakımından :

- (1)
- (2)
- (3)

f. Diğer Tedbirler :

- (1)
- (2)
- (3)

4 – SABOTAJ HABERİNİN DUYURULMASI :

- a. İhbarlı sabotaj ve saldırı halinde :
  - (1) Çalışma saatleri içinde :
  - (2) Çalışma saatleri dışında :
- b. İhbarsız sabotaj ve saldırı halinde :
  - (1) Çalışma saatleri içinde :
  - (2) Çalışma saatleri dışında :

5 – İŞBİRLİĞİ, KOORDİNASYON VE KONTROL :

6 – EKLER :

- (1)
- (2)
- (3)

Tarih
Müessese Amiri
Adı - Soyadı
İmza - Mühür veya Kaşe

GİZLİ

**16/10/1988 TARİH VE 88/13543 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE
YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE**

Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin

Tarihi	Numarası	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
21/3/1992	92/2859	-	1/4/1992